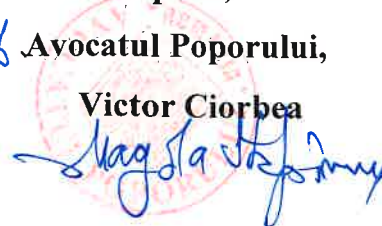

Aprob,
Avocatul Poporului,
Victor Ciorbea

Raport

privind vizita efectuată la Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală băieți din cadrul Complexului de Servicii Sociale „Floare de Colț” Târgoviște

Sumar: prezentul Raport întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală pentru băieți din cadrul Complexului de Servicii Sociale „Floare de Colț” Târgoviște este structurat pe patru capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Aspecte preliminare
3. Constatările rezultate din vizita de verificare efectuată
4. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009 România a ratificat Protocolul Opțional (OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului, îndeplinește atribuțiile de Mecanism național de prevenire a torturii (MNP) conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate. În acest sens, MNP poate vizita, anunțat sau inopinat, orice loc în care persoanele sunt private de libertate. De asemenea, MNP desfășoară *acțiuni de urmărire și evaluare a implementării recomandărilor* formulate către conducerile locurilor vizitate.

Astfel, în temeiul art. 4, art. 29³ lit. a) și art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, modificată și completată (forma în vigoare la data vizitei), precum și art. 4 și art. 19 din OPCAT, în data de 14 noiembrie 2017 a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală băieți din cadrul Complexului de Servicii Sociale „Floare de Colț” Târgoviște.

Obiectivele vizitei au fost verificarea implementării recomandărilor formulate către conducerea Complexului referitoare la Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală pentru băieți, urmare a vizitelor efectuate de MNP în anul 2016.

Echipa de vizită a fost alcătuită din:

	jurist,
asistent social,	medic și
psiholog, din cadrul instituției Avocatul Poporului - Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție (MNP) și pe	reprezentantă a
Organizației Neguvernamentale "Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului".	

2. Aspecte preliminare

În anul 2016, în zilele de 23 martie și 21 aprilie, o echipă MNP a vizitat Complexul de Servicii Sociale „Floare de Colț” Târgoviște, din cadrul căruia făcea parte și Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală pentru băieți. Centrul avea o capacitate totală de 25 de locuri, la data de 21 aprilie 2016 fiind găzduiți 8 beneficiari, cu vârste cuprinse între 14 și 17 ani.

În centru erau admiși copii/tineri care pe perioada plasamentului dădeau dovadă de un comportament inadecvat. Prin dispoziție a directorului general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița (D.G.A.S.P.C. Dâmbovița) s-a dispus plasarea acestora în centru, în vederea acordării de servicii/intervenție de specialitate, fără a fi modificată măsura de protecție stabilită de Comisia pentru protecția copilului sau instanța judecătorească, după caz.

Pe parcursul vizitei de monitorizare s-a constatat că beneficiarii prezenți nu au fost informați cu privire la motivul transferului în acest centru (copiii percepeau admiterea lor în unitatea respectivă ca o pedeapsă) și nu exista consecvență în ceea ce privește informarea și pregătirea psihologică a copiilor, anterior mutării. În cazul majorității dintre cei 8 beneficiari custodiați la momentul vizitei se depășise perioada celor 6 luni de ședere deși, conform conducerii centrului, admiterea în unitate era o prestare de servicii dispusă în general pe o perioadă de 2-3 luni, regula fiind pe o perioadă de maximum 6 luni. În acest context, echipa MNP a considerat că nu exista o procedură clară privind măsura de plasare în centrul de reabilitare, aspect care putea genera riscul adoptării unor măsuri abuzive.

Condițiile de cazare și masă erau necorespunzătoare, iar pentru activitățile programate exista un total dezinteres din partea beneficiarilor, dar și din partea personalului care nu implica suficient beneficiarii în activitățile centrului. Neimplicarea beneficiarilor în activități educative și recreative reprezenta unul din motivele comportamentului agresiv al acestora. Personalul angajat în cadrul centrului nu era pregătit pentru gestionarea cazurilor de comportament agresiv și nu se aplicau metode specifice de intervenție pentru acest tip de comportament, măsurile aplicate fiind doar cele restrictive de libertăți.

Urmare a vizitei, pentru remedierea deficiențelor constatate la Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală pentru băieți au fost formulate o serie de **recomandări** conducerii Complexului de Servicii Sociale "Floare de Colț" Târgoviște:

▶ inițierea demersurilor care se impun la nivelul D.G.A.S.P.C. Dâmbovița în vederea stabilirii unei proceduri clare referitoare la: transferul beneficiarilor din alte centre către Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală și gestionarea corespunzătoare a acestora cazuri; informarea consecventă a beneficiarilor asupra măsurii dispuse și consilierea psihologică a acestora; stabilirea perioadei maxime de plasament în acest centru și respectarea termenului;

▶ personalizarea spațiilor de cazare ale beneficiarilor și înlocuirea mobilierului deteriorat;

▶ securizarea paturilor din dormitoarele beneficiarilor, având în vedere că în structura acestora existau bare metalice, ce constituiau o sursă de pericol, cu posibilitatea rănirii beneficiarilor;

▶ asigurarea unui acces facil și în siguranță a beneficiarilor la etaj, având în vedere că accesul la etaj se realiza pe o scară din lemn, foarte abruptă, prevăzută cu spații între trepte, care predispunea la accidente;

▶ pregătirea personalului în vederea gestionării metodelor de reabilitare comportamentală a beneficiarilor.

Conform **răspunsului comunicat de conducerea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița**, Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală pentru băieți urma să fie desființat *"întrucât găzduia tineri cu probleme grave de comportament și nu exista personal de specialitate suficient pentru gestionarea comportamentală a acestora"*.

Având în vedere că D.G.A.S.P.C. Dâmbovița nu a precizat detalii cu privire la decizia de desființare a Centrului rezidențial de reabilitare comportamentală și la situația beneficiarilor aflați în plasament în acel centru, în urma închiderii acestuia, reprezentanții MNP au sesizat Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, spre care a fost redirecționată adresa, a

solicitat de la D.G.A.S.P.C. Dâmbovița informații referitoare la aspectele menționate în raportul de vizită.

Întrucât nu a fost primit un răspuns, în luna noiembrie 2017 MNP a revenit cu o nouă solicitare către Ministerul Muncii și Justiției Sociale (M.M.J.S.) și totodată, a efectuat o vizită de implementare a recomandărilor la Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală pentru băieți.

3. Constatările rezultate din vizita de verificare efectuată

În data de 14 noiembrie 2017, echipa MNP a sosit inițial la sediul centrului, localizat în comuna Răzvad, sat Valea Voievozilor, str. Preot Goglea nr. 91, constatând că poarta de acces în curtea centrului era încuiată, iar clădirea părea nelocuită. Membrii echipei au discutat cu persoane care locuiau în vecinătatea centrului, acestea afirmând că unitatea s-a închis în toamna - iarna anului 2016.

Ulterior, echipa de vizită s-a deplasat la sediul D.G.A.S.P.C. Dâmbovița, unde au avut loc întreveneri cu directorul general și reprezentanți ai Direcției, au fost consultate dosare ale beneficiarilor și alte documente utile activității de monitorizare. Reprezentanții D.G.A.S.P.C. Dâmbovița au pus la dispoziția echipei de vizită toate documentele solicitate, au răspuns întrebărilor echipei și au invitat specialiștii centrului și fosta conducere să participe la întreveneri.

Conform informațiilor primite, Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală pentru băieți și-a încetat activitatea începând cu data de 1 decembrie 2016, în baza Hotărârii Consiliului Județean Dâmbovița nr. 315/20 octombrie 2016, prin care a fost aprobată Organigrama, Statul de funcții și Regulamentul de Organizare și Funcționare ale D.G.A.S.P.C. Dâmbovița, în care nu se mai regăsesc: Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală pentru băieți și Centrul de orientare, supraveghere și sprijin a reintegrării copilului care a săvârșit o faptă penală și nu răspunde penal – centre care funcționau în aceeași locație -.

În Raportul privind aprobarea Organigramei, Statul de funcții și Regulamentul de Organizare și Funcționare ale D.G.A.S.P.C. Dâmbovița, întocmit de conducerea Direcției la data de 12 octombrie 2016 este menționat: *"Instituția noastră și-a propus reorganizarea Complexului de Servicii Sociale "Floare de Colț" Târgoviște prin desființarea Centrului*

rezidențial de reabilitare comportamentală pentru băieți și a Centrului de orientare, supraveghere și sprijin a reintegrării copilului care a săvârșit o faptă penală și nu răspunde penal, întrucât acestea nu-și mai găsesc utilitatea din lipsă de beneficiari."

Astfel, în răspunsul Direcției la recomandările formulate urmare a vizitei efectuate de MNP în anul 2016, transmis în luna iulie 2016 este invocat ca motiv pentru desființarea centrului **"personalul de specialitate insuficient pentru gestionarea comportamentală a beneficiarilor (tineri cu probleme grave de comportament)"**, iar în Raportul întocmit în luna noiembrie 2016 – **"lipsa de beneficiari"**. Un alt motiv invocat de conducerea DGASPC Dâmbovița a fost **"rezilierea contractului de închiriere încheiat cu proprietarul imobilului unde funcționa centrul"**, urmare a refuzului acestuia de a achita costurile necesare pentru îmbunătățirile solicitate în vederea obținerii licenței de funcționare a serviciului social (autorizație PSI).

În acest context, echipa MNP, raportându-se la recomandările formulate conducerii centrului, a verificat demersurile întreprinse de administrația Complexului cu privire la Centru, în perioada scursă de la prima vizită până la închiderea acestuia, constatând următoarele:

Complexul de Servicii Sociale "Floare de Colț" deținea Proceduri operaționale privind admiterea și ieșirea beneficiarilor. Admiterea beneficiarilor în Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală pentru băieți s-a realizat prin dispoziția directorului general al D.G.A.S.P.C. Dâmbovița, pe baza Raportului cu propunerea privind acordarea de servicii/intervenție de specialitate în cadrul centrului. Raportul avea la bază analiza situației beneficiarului, realizată în cadrul întâlnirii de caz stabilită de șeful ierarhic și era întocmit de managerul de caz și echipa multidisciplinară desemnată inițial pe perioada plasamentului la asistent maternal profesionist sau centrul rezidențial în care se afla copilul. Raportul cu propunerea privind acordarea de servicii în cadrul Centrului rezidențial de reabilitare comportamentală se întocmea pentru copilul/tânărul care pe perioada plasamentului (la asistent maternal profesionist sau centrul rezidențial) a dat dovadă de comportament inadecvat sau a intrat în conflict cu legea.

Din analiza documentelor existente la sediul D.G.A.S.P.C. Dâmbovița, referitoare la beneficiarii găzduiți în centru la data de 21 aprilie 2016, a reieșit că **toți cei 8 beneficiari au ieșit din unitate în perioada imediat următoare și anume mai – octombrie 2016.**

Astfel:

- 3 beneficiari au fost reintegrați în familie.

Preluarea în familie s-a realizat prin sentințe civile emise de Tribunalul Dâmbovița în baza solicitării familiei de reintegrare în familie și a Raportului de încetare furnizare servicii sociale, document avizat de directorul general și întocmit de managerul de caz delegat. S-a urmărit ca reintegrarea în familie să se realizeze după încheierea cursurilor școlare.

Referitor la demersurile întreprinse în vederea reintegrării copiilor aflați în sistemul de protecție specială (anchete sociale, documente din care să rezulte posibilitatea integrării în familie a acestora, care trebuie solicitate serviciului public de asistență socială din cadrul autorității publice de la domiciliul minorilor), **în două cazuri a fost identificată ancheta socială** (anchetă comună pentru cei doi beneficiari, frați), solicitată de D.G.A.S.P.C. Dâmbovița în vederea reevaluării situației socio-materiale a familiei, care **nu cuprindea însă concluzii și propuneri.** D.G.A.S.P.C. Dâmbovița nu a solicitat informații suplimentare din care să rezulte concret situația familiei, documentul principal care a stat la baza integrării minorilor în familie fiind declarația mamei cu privire la acordul de reintegrare.

În consecință, nu se putea stabili, în lipsa anchetei sociale sau pe baza anchetei sociale incomplete, dacă exista posibilitatea reală a integrării în familie a minorilor.

De asemenea, **nu au fost respectate în toate cazurile prevederile art. 73 alin. (4) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată conform căroră : "*propunerea de încetare a măsurii de protecție și reintegrarea în familie este însoțită, în mod obligatoriu de documente din care să reiasă participarea părinților la ședințe de consiliere, astfel încât reintegrarea să se realizeze în cele mai bune condiții*".** Numai în cazul celor doi beneficiari frați, la ieșirea acestora din sistemul de protecție, a fost realizată consilierea mamei, întocmindu-se Fișa/ Raport de consiliere. Conform documentului respectiv, mama minorilor a fost consiliată pe următoarele teme: modalități de gestionare a conflictelor; obligațiile părintești legate de educarea și supravegerea minorilor; consolidarea

relației cu minorii; comunicarea eficientă/ gestionarea conflictelor; obligații față de comunități; consolidarea relației cu familia naturală.

Pentru cei trei copii reintegrați în familie, D.G.A.S.P.C. Dâmbovița a informat Serviciul public de asistență socială de la domiciliile copiilor, solicitând să asigure monitorizarea post-servicii a minorilor. Deși serviciul respectiv avea obligația de a monitoriza situația minorilor și de a întocmi rapoarte lunare pe o perioadă de 6 luni/un an (stabilită prin sentința instanței civile), **nu au fost puse la dispoziția echipei de vizită documente din care să rezulte aceste aspecte. Nu erau astfel respectate prevederile art. 74 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată: "la încetarea măsurilor de protecție specială prin reintegrarea copilului în familia sa, serviciul public de asistență socială de la reședința părinților, are obligația de a urmări evoluția dezvoltării copilului, precum și modul în care părinții își exercită drepturile și își îndeplinesc obligațiile cu privire la copil; în acest scop fiind întocmite rapoarte lunare pe o perioadă de minimum 6 luni".**

De asemenea, nu au fost prezentate echipei rapoartele de monitorizare post-servicii, întocmite de managerii de caz lunar sau ori de câte ori este nevoie, pentru o perioadă de minimum 3 luni de la data reintegrării minorilor în familie și nici dovezi ale demersurilor efectuate de managerii de caz în vederea colaborării cu serviciile publice de asistență socială sau cu persoanele cu atribuții în asistența socială din comunitatea în care locuiesc familiile cu minorii. Conform Standardului 8 din Standardele minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului aprobate prin Ordinul Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție nr. 288 din 6 iulie 2006: "managerii de caz urmăresc calitatea integrării sociale a copilului și colaborează cu serviciile publice de asistență socială/persoanele cu atribuții în asistența socială din comunitatea în care locuiește familia cu copilul".

În baza unui contract de colaborare încheiat de către D.G.A.S.P.C. Dâmbovița cu Fundația SERA România, organizația neguvernamentală a oferit familiei în care au fost integrați cei doi frați, materiale de construcție pentru reabilitarea locuinței, în vederea prevenirii abandonului și a reintegrării familiale a copiilor.

- 2 beneficiari au fost reintegrați socio-profesional

Înșirea beneficiarilor s-a realizat pe baza dispozițiilor de încetare emise de directorul general al D.G.A.S.P.C. Dâmbovița, la propunerea echipei multidisciplinare, ca urmare a încetării măsurii de protecție specială prin sentința judecătorească, la împlinirea vârstei de 18 ani. Prin Sentințele Civile emise de Tribunalul Dâmbovița pentru cei doi tineri s-a dispus încetarea măsurii de protecție a plasamentului și reintegrarea socio-profesională.

- 2 beneficiari au fost transferați în Centrul rezidențial pentru copii și tineri din cadrul Complexului de Servicii Sociale „Floare de colț”

Din verificarea dosarelor minorilor care au fost transferați în Centrul rezidențial pentru copii și tineri din cadrul Complexului de Servicii Sociale „Floare de colț”, a rezultat faptul că aceștia au urmat un program de intervenție care a urmărit responsabilizarea și conștientizarea efectelor factorilor de risc ce putea influența nefavorabil dezvoltarea fizico-psihică și relaționarea socială, prin participarea la activități informative, de consiliere, orientare, educaționale, de recreere-socializare, dezvoltarea de deprinderi de viață independentă, terapii specifice ocupaționale. În Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală nu au fost înregistrate probleme de adaptare, minorii respectând regulamentul unității, astfel că s-a dispus încetarea dispoziției privind acordarea serviciilor în cadrul Centrului.

Rapoartele privind propunerea de încetare a furnizării serviciilor pentru beneficiari conțineau următoarele: informații privind beneficiarul; motivul acordării serviciilor (comportament deviant manifestat prin nerespectarea regulamentului modulului de tip familial, cât și în cadrul școlii, nerespectarea duratei de învoire, agresivitate verbală și fizică); rezultatele obținute în cursul intervenției de recuperare socială, atât cu beneficiarul, cât și cu familia acestuia; observații și propuneri. Rapoartele erau întocmite și semnate de psiholog, responsabilul de caz, managerul de caz delegat și avizate de coordonatorul personalului de specialitate.

- un beneficiar a fost internat într-un centru educativ

Unul dintre beneficiarii centrului a fost internat într-un centru educativ, după ce inițial a fost arestat preventiv în cadrul Penitenciarului pentru Minori și Tineri Craiova. În cazul

minorului respectiv a fost dispusă revocarea Hotărârii Comisiei pentru Protecția Copilului Dâmbovița prin care s-a instituit plasamentul minorului la C.S.S. "Floare de Colț" și încetarea măsurii de protecție specială.

Pe parcursul vizitei de verificare a implementării recomandărilor, reprezentanții MNP au verificat dosarele beneficiarilor și sub aspectul asigurării asistenței psiho-sociale și medicale pe timpul rezidenței în centru.

S-a constatat că **numai în cazul a 3 minori erau elaborate Programe de Intervenție Specifică (PIS), acestea conținând** următoarele componente: PIS protecția copilului; PIS privind educația formală, nonformală/informală; PIS privind menținerea și îmbunătățirea stării de sănătate; PIS reabilitare socială; PIS privind socializarea și petrecerea timpului liber; PIS privind menținerea legăturii cu familia; PIS privind dezvoltarea deprinderilor de viață independentă; PIS privind reintegrarea familială. Programul de Intervenție Specifică pe componenta privind reintegrarea familială avea stabilit ca obiectiv general reintegrarea în familie.

Au fost identificate Programe de intervenție specifică (PIS), **care nu conțineau semnătura beneficiarilor**, ceea ce indică faptul că beneficiarilor nu le erau cunoscute aceste programe. Or Standardele minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial (Standardul 4) aprobate prin Ordinul Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție nr. 21 din 26 februarie 2004 prevăd că: "*PIP (Planul individualizat de protecție) și anexele sale (Programele de intervenție specifică – PIS), precum și revizuirile atunci când este cazul, trebuie aduse la cunoștința copilului*".

Echipa de vizită a consultat **rapoartele trimestriale de evaluare privind gradul de îndeplinire al obiectivelor de recuperare socială** în cadrul centrului rezidențial de reabilitare comportamentală întocmit de psiholog, asistent medical, persoana de referință, responsabil de caz și asistent social ca manager de caz. Rapoartele, care **nu erau întocmite pentru toate cazurile, nefiind respectate astfel prevederile Standardului 7 din Standardele minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului aprobate prin Ordinul nr. 288/2006**, conțineau concluzii și propuneri, de exemplu, menținerea măsurii de protecție specială. Alte documente întocmite erau Referatele cu privire

la situația copiilor și întâlnirile de caz, Rapoartele de implementare și monitorizare, Rapoartele psiho-sociale privind situația copilului (semnate de echipa disciplinară inspector, psiholog și asistent medical).

S-a constatat și cu ocazia vizitei de verificare faptul că **activitățile desfășurate în centru nu erau adaptate la nevoile tuturor beneficiarilor**. Reamintim, în acest sens, recomandarea de *elaborare a unui program pentru activități de recreere pentru toate centrele, astfel încât activitățile zilnice și programul școlar să fie intercalate cu activități recreative ori lucrative și de interes pentru toți beneficiarii centrelor*, formulată către conducerea Complexului urmare a vizitei efectuate în anul 2016 și răspunsul comunicat instituției Avocatul Poporului, conform căruia: *"a fost elaborat un program de activități pe durata vacanțelor, iar la momentul începerii școlii și primirii orarului școlar se va elabora un alt program de recreere, care să nu le afecteze în vreun mod activitatea școlară"*.

La data vizitei, Complexul de Servicii Sociale „Floare de Colț” avea angajați 3 psihologi: un psiholog clinician și doi inspectori de specialitate cu atribuții de psiholog. Ulterior vizitei efectuate în luna aprilie 2016, serviciile de psihologie clinică și psihoterapie au fost externalizate către psihoterapeuții din cadrul cabinetelor individuale de psihologie, documentele întocmite de aceștia fiind regăsite în dosarele beneficiarilor.

Psihologii au întocmit fișe de consiliere, care conțineau informații cu privire la obligația de a nu părăsi centrul, asumarea responsabilității și respectarea obligațiilor impuse de Regulament, obligația de a nu mai comunica cu persoanele vătămate, etc. Ședințele de consiliere au avut o frecvență săptămânală. Într-un caz, echipa multidisciplinară, în prezența psihologului, s-a întâlnit cu beneficiarul în contextul unor întârzieri repetate din biletul de voie, plecări fără permisiune, recomandând continuarea consilierii psihologice, monitorizarea respectărilor perioadei descrisă în biletele de voie și suspendarea biletelor de voie pe o perioadă dată. De asemenea, erau întocmite fișe de evaluare psihologică. Printre programele de intervenție de care era responsabil psihologul, se regăsea un program de educație legislativă pentru beneficiarii care aveau probleme cu respectarea legii.

În dosarele beneficiarilor existau note de informare cu privire la aducerea în Centru a minorilor de către poliție. În situațiile în care minorii părăseau centrul fără învoire,

D.G.A.S.P.C. Dâmbovița anunța secția de poliție, copiii fiind ulterior identificați de agenții de poliție și aduși în termen de 24 de ore. Direcția a trimis adrese către I.P.J. Dâmbovița prin care solicita măsuri legale în conformitate cu legislația în vigoare. Între cele două instituții au existat inclusiv note telefonice. Instituția a colaborat de asemenea cu Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Dâmbovița cu scopul solicitării sprijinului pentru activități informativ - educative de combatere a consumului de substanțe halucinogene.

Pe parcursul anului 2016, beneficiarii au participat la cursuri de educație sanitară și consiliere privind prevenirea bolilor cu transmitere sexuală, urmărilor nocive ale fumatului, alcoolului, etc.

Referitor la **asistența medicală** acordată foștilor beneficiari în anul 2016, s-a constatat că erau întocmite fișele medicale ale beneficiarilor, unde erau consemnate: monitorizarea stării generale de sănătate a copiilor, simptomatologia bolilor, tratamente, consultații medicale, internări/externări, rezultatele analizelor efectuate, precum și toate informațiile medicale privind starea de sănătate a copiilor pe perioada șederii în centru.

Consultațiile medicale au fost acordate de către medicul de familie, la solicitarea personalului medical al complexului. În urma consultației, medicul de familie a întocmit rețete cu medicația recomandată potrivit afecțiunilor de care sufereau beneficiarii sau trimitere către medicul specialist în cazul unor afecțiuni care necesitau consultație de specialitate. Consultațiile medicale de specialitate (pediatrie, neuropsihiatrie infantilă, chirurgie, ORL, etc.) au fost asigurate prin prezentarea beneficiarilor la spitale sau policlinici din municipiul Târgoviște sau din municipiul București.

Toți beneficiarii erau diagnosticați cu afecțiuni neuropsihice (tulburări hiperkinetice, tulburări de conduită și de comportament, tulburări emoționale ale copilăriei, consum de etnobotanice și substanțe toxice psihoactive cu efect halucinogen etc.), pentru care urmau tratamentul recomandat de medicul specialist neuropsihiatrie infantilă în evidența căruia se aflau.

Pe parcursul anului 2016, un beneficiar a suferit o intervenție chirurgicală fiind diagnosticat cu apendicită acută. Au existat două cazuri în care beneficiarii transportați la

spital au refuzat internarea, medicul specialist recomandând în acest caz continuarea tratamentului în ambulatoriu.

Tratamentul recomandat de medic era achiziționat pe bază de rețetă medicală gratuită de la unități farmaceutice din municipiul Târgoviște; în cazul unor afecțiuni ușoare, beneficiarii primeau tratament simptomatic (antitermice, antialgice, antitusive) de la cabinetul medical.

Referitor la *recomandarea de a elabora o procedură privind transferul beneficiarilor din alte centre din cadrul complexului în Centrul rezidențial de reabilitare comportamentală*, având în vedere desființarea centrului și faptul că, ulterior efectuării activității de monitorizare din data de 21 aprilie 2016, în centru nu au mai fost admiși alți beneficiari, s-a constatat că la nivelul C.S.S. "Floare de Colț" nu a fost elaborată o astfel de procedură.

De asemenea, pe parcursul vizitei s-a constatat că **nu au fost organizate cursuri specifice de pregătire a personalului în vederea gestionării metodelor de reabilitare comportamentală a beneficiarilor**. Desființarea centrului de reabilitare comportamentală nu justifică însă lipsa organizării unor astfel de cursuri, în condițiile în care membrii personalului Complexului pot relaționa în oricare dintre centrele Complexului cu *tineri cu probleme grave de comportament* (cum a fost menționat în răspunsul comunicat de conducerea Direcției, referitor la beneficiarii Centrului rezidențial de reabilitare comportamentală). Din întrevederile cu administrația Complexului și dosarele beneficiarilor Centrului, a reieșit că aceștia aveau abateri disciplinare, amenzi, un număr mare de absențe școlare, preocupări reduse pentru igienă, interes scăzut față de educație și școală, unii dintre ei prezentând un comportament violent. Conform documentelor prezentate de administrația complexului, membrii personalului au participat la programul de formare profesională "Competențe cheie comune mai multor ocupații; Competențe sociale și civice", organizate în perioada septembrie-octombrie 2016 de Asociația DREPT – Drepturi, Respect, Educație pentru Toți, Târgoviște.

Cu privire la *condițiile de cazare asigurate beneficiarilor până la închiderea centrului*, conform informațiilor furnizate de conducerea complexului și fostul șef al centrului, în unitate au fost întreprinse următoarele lucrări: repararea dulapurilor și dotarea acestora cu încuietori funcționale, fiind asigurată astfel posibilitatea securizării bunurilor personale; consolidarea

balustradelor și repararea scării ce asigură accesul la etaj, în scopul eliminării riscului de accidente; înlocuirea paturilor metalice cu paturi pe structura din lemn, existente în dotarea instituției; înlocuirea becurilor arse, a prizelor defecte de câte ori era necesar. Informațiile respective nu au fost probate prin documente (reprezentanți ai Complexului susținând că lucrările respective au fost realizate cu obiecte/materiale proprii, de către personalul de întreținere din cadrul C.S.S. "Floare de Colț", nefiind nevoie de investiții suplimentare) și nici nu au putut fi verificate de echipa MNP, la data efectuării vizitei unitatea fiind desființată.

4. Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare (forma în vigoare la data întocmirii prezentului raport), Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

conducerii Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. sesizarea tuturor autorităților publice locale cu atribuții în domeniul protecției copilului din județul Dâmbovița, de către D.G.A.S.P.C. Dâmbovița, asupra obligației de a transmite anchete sociale întocmite ca urmare a vizitei la domiciliul minorilor, documente din care să rezulte posibilitatea integrării în familie a acestora, în conformitate cu prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată;

2. sesizarea tuturor autorităților publice locale cu atribuții în domeniul protecției copilului din județul Dâmbovița, de către D.G.A.S.P.C. Dâmbovița, cu privire la prevederile art. 74 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată: *la încetarea măsurilor de protecție specială prin reintegrarea copilului în familia sa, serviciile publice de asistență socială de la reședința părinților, au obligația de a urmări evoluția dezvoltării copilului, precum și modul în care părinții își exercită drepturile și își îndeplinesc obligațiile cu privire la*

copil; în acest scop, acestea întocmesc rapoarte lunare pe o perioadă de minimum 6 luni, documente ce vor fi transmise și către D.G.A.S.P.C. Dâmbovița pentru a monitoriza evoluția stării copilului;

3. realizarea monitorizării post-servicii în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 288/2006 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului;

4. elaborarea, pentru toți copiii cu măsură de protecție specială, aflați în grija D.G.A.S.P.C. Dâmbovița a Programelor de Intervenție Specifică (PIS) astfel cum este prevăzut în Ordinul nr. 288/2006 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului; asigurarea cunoașterii Planului individualizat de protecție și a Programelor de Intervenție Specifică de către fiecare beneficiar în funcție de gradul său de maturitate, în conformitate cu Ordinul nr. 21/2004 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial;

5. adaptarea activităților din cadrul Complexului la nevoile tuturor beneficiarilor și la realitățile societății actuale, cu accent pus pe dezvoltarea abilităților și competențelor necesare pentru adaptarea ulterioară a tinerilor pe piața muncii;

6. examinarea posibilității de încadrare a unui medic care să asigure asistența medicală pentru beneficiarii instituționalizați în cadrul complexului;

7. pregătirea profesională a personalului cu privire la gestionarea metodelor de reabilitare comportamentală a beneficiarilor.